

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (ΤΕΕ)

ΕΝΟΤΗΤΑ Α΄

1.

α – ΣΩΣΤΟ

β – ΛΑΘΟΣ

γ – ΣΩΣΤΟ

δ – ΛΑΘΟΣ

ε – ΛΑΘΟΣ

2. Ο Τερζάκης αναφέρει ξεκάθαρα ότι για την κρίση της δημοκρατικής ιδέας τα αίτια μπορεί να είναι είτε εξωτερικά είτε εσωτερικά. Τα εξωτερικά αίτια σχετίζονται με τις ιστορικές συνθήκες και μπορούν να είναι πολλών ειδών (π.χ. ένας πόλεμος). Ο συγγραφέας όμως ενδιαφέρεται περισσότερο για τα εσωτερικά αίτια της κρίσης, που σχετίζονται με την οργανική ανεπάρκεια, δηλαδή την ανωριμότητα, των ίδιων των πολιτών. Σε αυτή την κατηγορία των αιτίων ο Τερζάκης επισημαίνει την έλλειψη της εσωτερικής πειθαρχίας, η οποία κλονίζει την έννοια της φυσικής ιεραρχίας, και την έλλειψη σεβασμού για τους άλλους. Και στις δύο περιπτώσεις το αποτέλεσμα είναι η εγωιστική συμπεριφορά, η αδιαφορία για τους άλλους και η καταπάτηση των δικαιωμάτων κάποιων συμπολιτών μας.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β΄

1. α.

απατηλές – παραπλανητικές

κλονίσει – διαταράξει

προσηλώνεται – αφοσιώνεται

συμπληρωθεί – ολοκληρωθεί

αθυμία – κατήφεια, κακοκεφιά

1. β.

απόληξη – αφετηρία

ξεκάθαρες – θολές

άξιος – ανάξιος

κάμψη – ενδυνάμωση, άνοδος

αμεριμνησία – φροντίδα, μέριμνα

2. α.

Ο συγγραφέας ακολουθεί στο κείμενο παραγωγική συλλογιστική πορεία, καθώς, ξεκινάει από κάτι το πιο γενικό, για να καταλήξει σε κάτι το πιο ειδικό. Πιο συγκεκριμένα, ξεκινάει με μια αναφορά στις ύπουλες και θολές περιστάσεις κατά τις οποίες οι λαοί αποδεικνύουν το εάν είναι άξιοι της δημοκρατίας, αλλά και με μια γενικότερη προσπάθεια να προσδιορίσει το πραγματικό περιεχόμενο του όρου δημοκρατία, για να καταλήξει, στο τέλος του δοκιμίου του, σε μια από τις επιμέρους προϋποθέσεις που απαιτούνται για να λειτουργήσει η δημοκρατία.

2.β.

Τρίτη παράγραφος :

Διάκριση των αιτιών της δημοκρατικής κρίσης σε εξωτερικά και εσωτερικά.

Πέμπτη παράγραφος.

Ο σεβασμός για τους άλλους απαραίτητη προϋπόθεση της δημοκρατίας.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ΄

Γ.1

Ο συγγραφέας του κειμένου αναφέρεται στην κρίση της δημοκρατικής ιδέας και επισημαίνει τις περιστάσεις όπου οι λαοί καλούνται να αποδείξουν ότι είναι ώριμοι για τη δημοκρατία. Υποστηρίζει ότι η δημοκρατία είναι το ανώτατο σκαλοπάτι του πολιτισμού που απαιτεί από τους πολίτες εσωτερική πειθαρχία. Κάθε φορά λοιπόν που η δημοκρατική ιδέα κλονίζεται και η κρίση δεν οφείλεται σε εξωγενείς παράγοντες, θα πρέπει να αναζητάμε την ευθύνη στην ανεπάρκεια των πολιτών. Χαρακτηριστική, άλλωστε, είναι η απόδειξη που μας δίνουν οι συζητήσεις των απερίσκεπτων πολιτών για την ανάγκη επιβολής δικτατορίας. Οι πραγματικοί δημοκράτες όμως δε χρειάζονται τον αστυνόμο να τους επιτηρεί: έχουν από μόνοι τους την εσωτερική πειθαρχία που απαιτείται, δείχνουν σεβασμό στους άλλους και έχουν κοινωνική αγωγή.

Γ.2

Τίτλος άρθρου: Η αξία της δημοκρατίας και η διαμόρφωση δημοκρατικής συνείδησης.

Πρόλογος:

1. Εισαγωγή. Αναφορά στους αγώνες και τις θυσίες που έχουν γίνει για να κατακτηθεί η δημοκρατία.
2. Μεταβατική περίοδος. Η δημοκρατία αξίζει κάθε αγώνα, γιατί είναι πραγματικά το κορυφαίο πολίτευμα που εξασφαλίζει την πρόοδο και την ευημερία για τον πολίτη ατομικά και για την κοινωνία συλλογικά.

Κυρίως θέμα

1. Προσφορά της δημοκρατίας

α) Στο άτομο.

Η δημοκρατία δίνει τη δυνατότητα σε κάθε πολίτη να νιώθει, να είναι και να ζει ελεύθερος. Του επιτρέπει:

- Να λέει τη γνώμη του δίχως φόβο.
- Να εκφράζεται με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που επιθυμεί
- Να πηγαίνει όπου θέλει και να συναναστρέφεται με όποιους θέλει.
- Να νιώθει ασφαλής και αξιοπρεπής.

Η δημοκρατία εξασφαλίζει στον πολίτη όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις για να ολοκληρωθεί ως άτομο και ως προσωπικότητα.

Του επιτρέπει:

- Να καλλιεργήσει ανεμπόδιστα τις φυσικές του κλίσεις και τα ενδιαφέροντά του.
- Να μαθαίνει και να γίνεται καλύτερος.
- Να πετυχαίνει τους στόχους και να ικανοποιεί τις φιλοδοξίες του.
- Να νιώθει ότι είναι αναπόσπαστο και δημιουργικά οργανικό τμήμα του κοινωνικού συνόλου.
- Να προσφέρει στο κοινωνικό σύνολο.

β) Προσφορά στην κοινωνία.

Η δημοκρατία όμως καλλιεργεί συνθήκες που επιτρέπουν και στην κοινωνία συνολικά, να ζήσει ειρηνικά και να προοδεύσει.

Η δημοκρατία λοιπόν:

- προστατεύει την ειρήνη
- δημιουργεί συνθήκες συλλογικής ασφάλειας
- δίνει τη δυνατότητα να αναπτυχθούν στο μέγιστο βαθμό οι τέχνες και ο πολιτισμός
- επιτρέπει στην κοινωνία να ισχυροποιηθεί οικονομικά
- δίνει και εξασφαλίζει σε όλους τους πολίτες το δικαίωμα στην ευτυχία.

2. Μεταβατική παράγραφος

Τι σημαίνει δημοκρατική συνείδηση, σε τι συνίσταται;

Ο πολίτης με δημοκρατική συνείδηση θα πρέπει να διαθέτει κάποια ποιοτικά χαρακτηριστικά. Πρέπει να έχει σεβασμό για τους άλλους, κοινωνική αγωγή και εσωτερική πειθαρχία, δηλαδή να έχει τη δυνατότητα να παραμερίζει τις ατομικές του ανάγκες για χάρη είτε του κοινωνικού συνόλου είτε κάποιου μεμονωμένου συμπολίτη του που έχει πιο επείγουσες ανάγκες από τον ίδιο. Επίσης, θα πρέπει να είναι ενημερωμένος, να κρίνει τις πληροφορίες, να είναι ενεργός πολίτης και να συμμετέχει στα κοινά.

3. α) Για τη διαμόρφωση της δημοκρατικής συνείδησης καταλυτικός είναι ο ρόλος του σχολείου. Το σχολείο θα μπορούσε:

- Να επιμένει περισσότερο στην ενημέρωση των μαθητών για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, για τα πολιτικά και τα άλλα ζητήματα που απασχολούν τις σύγχρονες κοινωνίες.
- Να ενισχύει περισσότερο την κριτική σκέψη των μαθητών, περιορίζοντας την απομνημόνευση και αναπτύσσοντας το διάλογο.
- Να ενθαρρύνει τη συμμετοχή των μαθητών στις συλλογικές και δημοκρατικές διαδικασίες.
- Να καλλιεργεί το σεβασμό μεταξύ των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας (μαθητές και καθηγητές).
- Να προσπαθεί ώστε οι μαθητές να αποκτήσουν την εσωτερική πειθαρχία που απαιτείται, θέτοντας τους στόχους και βοηθώντας τους μαθητές να τους πετύχουν.
- Να επιμένει στην υιοθέτηση των κανόνων της καλής συμπεριφοράς, έτσι ώστε οι μαθητές να αποκτήσουν κοινωνική αγωγή.

β) Πολύ σημαντικός ωστόσο είναι και ο ρόλος των Μ.Μ.Ε. Ζούμε σε μια εποχή που τα Μ.Μ.Ε. επηρεάζουν σε σημαντικό βαθμό όλους τους πολίτες. Θα πρέπει λοιπόν τα Μ.Μ.Ε.:

- Να ενισχύσουν το ενημερωτικό πρόγραμμα των σταθμών τους
- Να δείχνουν ποιοτικότερα προγράμματα που δεν θα αποπροσανατολίζουν τους θεατές
- Να μην προβάλλουν πρότυπα αίσχρης συμπεριφοράς, αλλά αντίθετα να προστατεύουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και να δείχνουν στην πράξη το σεβασμό τους για τους άλλους.

γ) Καθοριστικός είναι όμως και ο ρόλος της οικογένειας. Βασικά χαρακτηριστικά της δημοκρατικής συνείδησης, όπως ο σεβασμός για τους άλλους, η κοινωνική αγωγή και η εσωτερική πειθαρχία θα πρέπει να καλλιεργηθούν πρώτα από την οικογένεια.

δ) Τέλος, καθοριστικός είναι και ο ρόλος του καθένα από εμάς. Εμείς, με το παράδειγμά μας, θα πρέπει να δείχνουμε προς τους άλλους το δρόμο για μια δημοκρατική και πολιτισμένη συμπεριφορά.

Επίλογος

Η δημοκρατία πρέπει και αξίζει να προστατευθεί. Ο καλύτερος τρόπος προστασίας είναι να είμαστε συνεπείς στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις που έχουμε ως δημοκρατικοί πολίτες.

Επιμέλεια: Βουτσινάς Αναστάσιος

Σχόλιο: Οι ερωτήσεις των ενοτήτων Α και Β είναι εύκολες και αναμενόμενες. Ως προς το θέμα της έκθεσης όμως, το β υποερώτημα περιέχει μια σχετική ασάφεια, καθώς δεν

είναι ξεκάθαρο το εάν απαιτείται από τους μαθητές να αναλύσουν τον όρο δημοκρατική συνείδηση.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΡΟΜΒΟΣ
ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ - ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ